

Onderwerp

Treasury Statuut provincie Noord-Brabant

Provinciale Staten van Noord-Brabant,

- gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten, d.d. 23 maart 2010;
- gelet op artikel 216 van de Provinciewet;
- gelet op de wet Financiering decentrale overheden;
- gelet op de Financiële beleids- en beheersverordening provincie Noord-Brabant;
- gelet op het advies van de Rekeningcommissie d.d. 16 april 2010;
- gelet op het advies van de Commissie voor Bestuur en Middelen d.d. 21 mei 2010;
- gelezen de Memorie van Antwoord van Gedeputeerde Staten d.d. 27 april 2010;

besluiten:

1. het bijgevoegde en als zodanig gewaarmerkte Treasury Statuut van de provincie Noord-Brabant vast te stellen;
2. te bepalen dat het Treasury Statuut in werking treedt na publicatie in het Provinciaal Blad;
3. te bepalen dat het huidige Treasury Statuut, laatst gewijzigd op 9 december 2005, wordt ingetrokken.

's-Hertogenbosch, 11 juni 2010.

Provinciale Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

de griffier,

mw. drs. E.M.W.J. Wöltgens

Nummer: 1721252

Uitgegeven, 8 september 2010

De secretaris van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

drs. W.G.H.M. Rutten

Nummer
172/10
Bijlage(n)
1

Treasury Statuut Provincie Noord-Brabant

Auteur

M.A.P.M. Spijkers

Datum

23 maart 2010

Opgesteld door Gedeputeerde Staten op 23 maart 2010

Vastgesteld door Provinciale Staten op 11 juni 2010

Inhoud

1.	Inleiding	3
1.1	Doel treasury statuut	3
1.2	Doelstellingen treasury	3
2.	Treasury Organisatie	4
2.1	Treasury bouwwerk	4
2.2	Delegatie, mandaat en volmacht	5
2.3	Treasury Commissie	7
3.	Goedkeuring en wijziging Statuut	9
3.1	Inleiding	9
3.2	Goedkeuring en wijziging	9
4.	Externe kaders	10
4.1	Wettelijk kader	10
5.	Risicobeheer	11
5.1	Renterisicobeheer	11
5.2	Koersrisicobeheer	11
5.3	Kredietrisicobeheer	11
5.4	Intern liquiditeitsrisicobeheer	12
5.5	Valutarisicobeheer	12
5.6	Crediteurenrisicobeheer	13
5.7	Landenrisicobeheer	13
6.	Het aantrekken van middelen	14
6.1	Algemeen	14
6.2	Uitgangspunten financiering	14
6.3	Toegestane financieringsinstrumenten	14
7.	Het uitzetten van middelen	15
7.1	Algemeen	15
7.2	Uitgangspunten beleggen	15
7.3	Toegestane beleggingsvormen	16
7.4	Kredietwaardigheid	17
8.	Rentederivaten	18
8.1	Algemeen	18
8.2	Uitgangspunten rentederivaten	18
8.3	Toegestane typen rentederivaten	18
9.	Planning en control	19

10.	Informatievoorziening	20
10.1	Beleidsmatige informatie	20
10.2	Operationele informatie	20
10.3	Verantwoordingsinformatie	20
10.4	Informatie toezichthouder en CBS	20
10.5	Treasury jaarplan	21
11.	Vaststelling en goedkeuring	22
	Bijlage 1: Inhoud treasury jaarplan	23
	Bijlage 2: Toegestane typen financieringen en beleggingen	24
	Bijlage 3: Bevoegdheden Treasury	26
	Bijlage 4: Operationele informatie Treasury	28
	Bijlage 5: Begrippenlijst Treasury	29

1 Inleiding

Onder treasury wordt in dit statuut verstaan: de uitvoering van alle activiteiten die zich richten op het sturen, beheersen en bewaken van en het verantwoorden over financiële posities, financiële stromen en de hieraan verbonden risico's en kosten.

In het statuut wordt onderscheid gemaakt naar de treasuryfunctie, treasury beleid en het beheer.

De treasuryfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Het treasurybeleid bestaat uit de uitgangspunten, doelstellingen, richtlijnen en limieten, de organisatorische en administratieve kaders, de informatievoorziening en de administratieve organisatie ter uitvoering van de treasuryfunctie. Het beleid, en daarmee ook de grenzen van het beleid, worden vastgelegd in een treasurystatuut.

Het treasurybeheer is de beleidsuitvoering van de treasuryfunctie, binnen de kaders van het treasurystatuut. De beleidsuitvoering vindt zijn weerslag in specifieke beleidsplannen. Deze en de realisaties daarvan voor een referentieperiode komen aan de orde in de treasuryparagraaf van achtereenvolgens het jaarplan/begroting en jaarverslag/jaarrekening.

1.1 Doel treasury statuut

Doel van dit treasury statuut is het vastleggen van het formele kader voor alle activiteiten op het gebied van treasury binnen de Provincie Noord Brabant.

In dit statuut worden ondermeer de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden op het gebied van treasury bij Provincie Noord Brabant beschreven. Tevens zijn de beleidskaders vastgelegd die daarbij gelden.

De formulering en vaststelling van het treasurybeleid en de nadere uitwerking in (trans)acties op het gebied van treasury vindt plaats binnen de geldende kaders zoals aangegeven in dit treasury statuut, het (treasury)jaarplan (en de daaruit voortvloeiende treasuryparagraaf) en de (meerjaren)begroting van Provincie Noord Brabant.

1.2 Doelstellingen treasury

De treasuryfunctie van de provincie Noord-Brabant kent de volgende algemene doelstellingen.

- Het verkrijgen en handhaven van toegang tot de (Europese) financiële markten tegen acceptabele condities.
- Het beschermen van de organisatie tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, valutarisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's, kredietrisico's en landenrisico's.
- Het minimaliseren van interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van geldstromen en financiële posities.
- Het minimaliseren van de rentekosten van opgenomen leningen;
- Het beschikbare vermogen moet vermogen blijven.

2 Treasury Organisatie

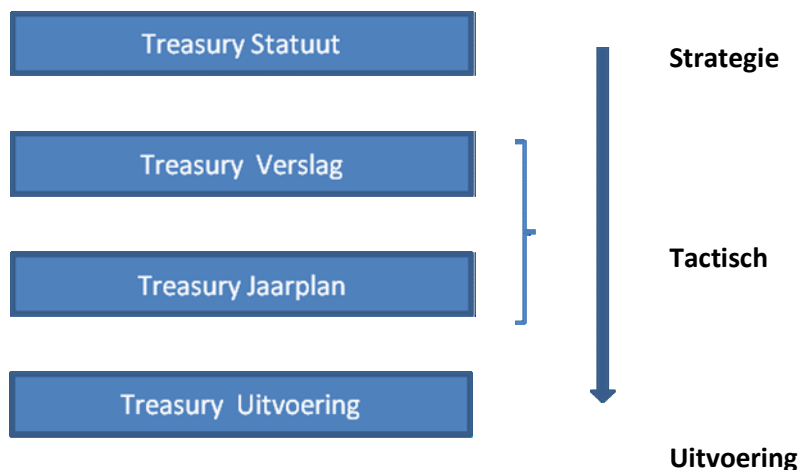
2.1 Treasury bouwwerk

Om de treasuryfunctie in de organisatie goed te kunnen vervullen is een passend instrumentarium noodzakelijk. Dit instrumentarium is vervat in het zogenaamde treasurybouwwerk. Het treasurybouwwerk kent drie niveaus: treasury statuut, treasury jaarplan (basis voor de treasury paragraaf) en treasury-uitvoering. Het operationele karakter neemt per niveau toe en het strategische karakter neemt per niveau af. Het treasurybouwwerk is gegrondvest op het financiële beleid van de organisatie. Het algemene financiële beleid vormt het fundament van het treasurybouwwerk.

Het financiële beleid, verwijzend naar de financiële beleids- en beheersverordening, omvat onder andere de (bedrijfseconomische) normen en streefwaarden ten aanzien van financiële kengetallen. De doelstellingen van het financiële beleid vinden hun weerslag in de begroting en de meerjarenraming. De begroting en de meerjarenraming leveren belangrijke kaders bij het formuleren van het treasurybeleid en de nadere uitwerking in (trans)acties.

In de financiële beleids- en beheersverordening van de provincie Noord-Brabant wordt beschreven in artikel 13.4 dat door Gedeputeerde Staten (GS) regels opgesteld dienen te worden ter uitvoering van de treasury functie en leggen deze regels alsmede de regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening vast in een treasurystatuut.

De vier niveaus van het treasurybouwwerk vormen met het financiële beleid een consistent geheel. Het beleid en alle (trans)acties op het gebied van treasury staan geheel ten dienste van de doelstellingen van het financiële beleid.

Figuur 1: Treasury bouwwerk

Het treasury statuut, het treasury verslag en het treasuryjaarplan (en de daaruit afgeleide treasury paragraaf) vormen vervolgens de kaders waarbinnen de uitvoering van alle activiteiten op treasurygebied plaatsvinden. Het treasury statuut dient als (strategische) basis voor het uitvoeren van de treasuryfunctie.

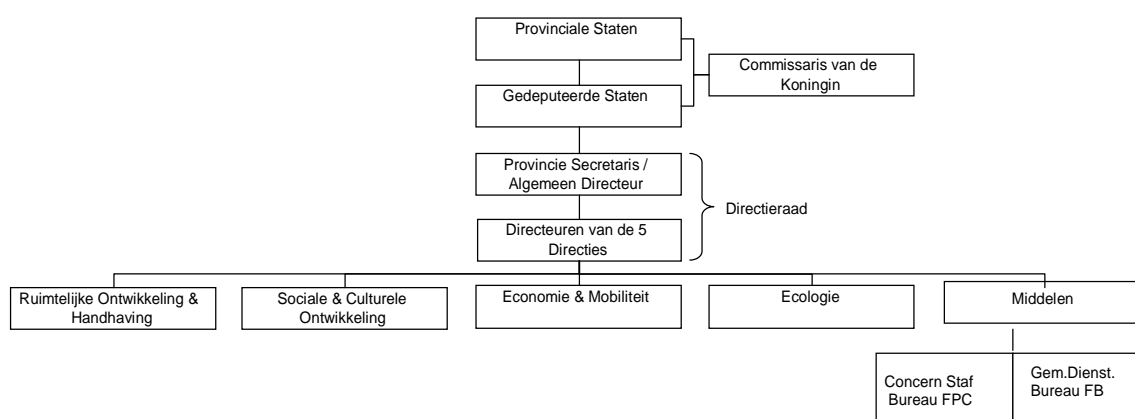
In het Treasury jaarverslag wordt verslag gedaan van het afgelopen jaar met betrekking tot de treasury activiteiten voor de Provincie.

Het treasury jaarplan beschrijft beknopt de treasurydoelstellingen voor de tijdsduur van een begrotingsjaar. Het treasury jaarplan wordt geschreven binnen de kaders van het treasury statuut. Het hoogste en meest operationele niveau van het treasury bouwwerk is de daadwerkelijke uitvoering van het beleid en treasury(trans)acties zoals verwoord in het treasury jaarplan.

2.2 Delegatie, mandaat en volmacht

Bij de treasuryfunctie zijn direct en indirect veel personen en organen betrokken.

Het algemeen bestuur (vaststellen beleid en toezien op de uitvoering ervan) van de provincie wordt gevormd door de Provinciale Staten (PS). Het dagelijks bestuur (voorbereiden besluiten PS en uitvoering beleid) van de provincie wordt gevormd door Gedeputeerde Staten (GS). De ambtelijke organisatie van de provincie staat onder leiding van een Algemeen directeur. Deze vormt met de directeuren van de vijf directies de directieraad. De Algemeen directeur neemt deel aan het college van GS. De bestuurlijke organisatie ziet er schematisch als volgt uit:

Figuur 2 De hiërarchische organisatie

Het vastleggen van de taken, verantwoordelijkheden und bevoegdheden start vanuit de Provinciewet. In de Provinciewet (artikel 158, lid 1e) is geregeld dat Gedeputeerde Staten bevoegd sind zu besluten tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van der provincie.

Het College van Gedeputeerde Staten kan ein ambtenaar, c.q. collectief (bijvoorbeeld der Treasury Commissie) machtigen ein beslissing te nemen over het aangaan und verstrekken van geldleningen und het College kan in ein uitvoeringsbesluit nadere regels stellen. Bij der verdeling van der taken, verantwoordelijkheden und bevoegdheden worden der wettelijke bepalingen in acht genommen.

Der directie Middelen is gerichtet op der ondersteuning van der vier beleidsdirecties und binnen deze directie is der zentrale financiële functie ondergebracht. Onder der directie Middelen vallen meerdere bureaus waaronder het Bureau Financiën, Planning und Control (FPC) und het Bureau Financieel Beheer (FB).

De Treasury, met name het beleid en de front-office, valt onder Bureau FPC. De back-office van de Treasury functie en interne controle valt onder Bureau FB. Hierdoor wordt de benodigde functiescheiding tussen front en back office plus de interne controle gerealiseerd. In Bijlage 3 van dit Treasury Statuut worden in tabellen de taken en bevoegdheden inzake de treasury activiteiten vastgesteld (uitvoerende, registrerende en controlerende taken). Daarmee is de functiescheiding geborgd. Uitvoering van het Treasury Statuut is opgenomen in het interne controle programma van de Directie Middelen. Daarmee wordt geborgd dat de interne controle wordt uitgevoerd en dat daarover wordt gerapporteerd.

In de hiërarchie is de treasury een verantwoordelijkheid van het Hoofd Financiën, tevens hoofd van het Bureau FPC. De treasury betreft een beperkt aantal transacties. Vandaar dat geen afzonderlijke afdeling voor treasury is opgericht.

De uitgebreide Treasury verantwoordelijkheden zijn als volgt:

Bureau	Taken en verantwoordelijkheden m.b.t treasuryfunctie
Bureau FPC (Front-office Treasury)	<ul style="list-style-type: none"> - Het actualiseren van het beleggingsbeleid. - Het initiëren van noodzakelijke beleggingsvoorstellen (Ondanks de buy en hold strategie kan het door veranderende omstandigheden noodzakelijk zijn transacties te doen). - Het op kwartaalbasis analyseren van de beleggingsresultaten. - Het onderhandelen van de voorwaarden van vermogensbeheerders en het effecten bewaarbedrijf.
Bureau FB (Back-office Treasury en Control)	<ul style="list-style-type: none"> - Het opstellen en op kwartaalbasis actualiseren van de lange termijn liquiditeiten prognose. - Het op kwartaalbasis analyseren van het verschil tussen de geprognosticeerde en de gerealiseerde liquiditeiten stroom. - Het monitoren van de veranderingen in de kredietwaardigheid van de partijen in de beleggingsportefeuille. Bij limiet overschrijding van de limieten hierover rapporteren. - Het op kwartaalbasis rapporteren van de beleggingsportefeuille (o.a. gerealiseerde en ongerealiseerde rendementen, kredietwaardigheid).

Tabel 1: Taken en verantwoordelijkheden Treasury functie

De verantwoordelijkheid voor de dagelijkse controle op de uitvoering van de treasury activiteiten ligt bij het Hoofd Financiën. In bijlage 3 zijn de bevoegdheden van de treasury en de controle hierop gedefinieerd.

De verdeling van de verantwoordelijkheden van de betreffende organen en personen worden in de bijlage in detail weergegeven. De verdeling van de verantwoordelijkheden is niet uitputtend.

Als basis verlenen Provinciale Staten via volmachten aan het College van Gedeputeerde Staten de bevoegdheid om tot bepaalde maxima leningen aan te gaan op korte termijn en lange termijn. Aan de hand van die volmachten zal het College van Gedeputeerde Staten steeds verantwoording afleggen aan Provinciale Staten. De volmachten betreffen in ieder geval het aangaan van kasgeldleningen en van vaste geldleningen, beide tegen de dan geldende rente en andere marktcondities.

Tevens verlenen Provinciale Staten aan het College van Gedeputeerde Staten de bevoegdheid om beleggingen aan te gaan tegen de dan geldende marktrente. Provinciale Staten stellen daarbij de looptijden en andere voorwaarden voor de beleggingen vast.

2.3 Treasury Commissie

Om de treasury functie goed te kunnen uitvoeren is het van belang dat de treasury doelstellingen breed gedragen worden binnen de gehele organisatie, goed en adequaat wordt aangestuurd en dat er een goed functionerende treasury informatievoorziening aanwezig is.

Figuur 3 De functionele organisatie

De Treasury Commissie moet functioneren in enerzijds een achtervang functie (in de zin van adviesorgaan of controlerend orgaan) en anderzijds als aanjager om de informatievoorziening op niveau te houden en de alertheid op economische ontwikkelingen te stimuleren

De Treasury Commissie heeft als opdracht het college van Gedeputeerde Staten te adviseren over het treasury beleid en toezicht te houden op de uitvoering ervan. De leden van de Treasury Commissie zijn afkomstig uit de bestuurlijke en de ambtelijke organisatie van de provincie en uit de externe omgeving. Naast de Portefeuillehouder Middelen zal het GS een tweede portefeuillehouder aanwijzen om zitting te nemen in de Treasury Commissie .Dit tevens ter vervanging van Portefeuillehouder Middelen bij afwezigheid.

Functie/Afdeling	Functie in TC
Directieraadlid	Lid: Technisch Voorzitter
Portefeuillehouder Middelen	Lid: GS
Portefeuillehouder (aangewezen door GS)	Lid: GS
Hoofd Bureau FPC	Lid: Secretaris
Medewerker Bureau FPC	Lid: Treasurer
Extern adviesbureau	Lid: Externe treasuryadviseur
Accountant	Adviseur

Tabel 2: Leden Treasury Commissie

De accountant van de provincie Noord-Brabant neemt deel aan de Treasury Commissie in de rol als adviseur.

In onderstaande tabel staan de relevante taken en verantwoordelijkheden van Gedeputeerde Staten, de Directeur Middelen en de Treasury Commissie met betrekking tot de Treasury (beleggings) functie beschreven:

	Taken en verantwoordelijkheden
Gedeputeerde Staten	<ul style="list-style-type: none"> - Het goedkeuren van het Treasury (beleggings) beleid en of veranderingen van dit beleid binnen door PS en de wet gestelde kaders. - Het goedkeuren van de beleggingsvoorstellen die buiten de geldende mandaatregeling vallen.
Directeur Middelen	<ul style="list-style-type: none"> - Het goedkeuren van: <ul style="list-style-type: none"> o Aanpassen van de uitgangspunten van de liquiditeitsprognose. o Beleggingsvoorstellen die passen binnen de geldende mandaatregeling o Voorstellen voor veranderingen in het Treasury beleid.
TC	<ul style="list-style-type: none"> - Het adviseren (doen van beleggingsvoorstellen) aan de Directie (geïntieerd vanuit FPC) op basis van de liquiditeitsprognose, Treasury beleid en wet Fido en of het voorstel past binnen het risicoprofiel van de PNB. - Het goedkeuren van de liquiditeitsprognose. - Monitoren en analyseren van de behaalde resultaten op basis van de Treasury rapportage.

Tabel 3: Taken en verantwoordelijken rond Treasury Functie

3 Goedkeuring en wijziging Statuut

3.1 Inleiding

Provincie Noord Brabant zal opereren binnen de externe kaders, zoals die voor de provincie zullen gelden. Deze externe kaders worden in hoofdstuk 4 besproken.

Daarnaast kunnen ook juridische en/of fiscale kaders van toepassing zijn of worden. Wanneer deze kaders richtlijnen geven voor het invullen van de treasuryactiviteiten van de Provincie Noord Brabant, zullen deze voor de Provincie Noord Brabant ook mede als leidraad dienen.

3.2 Goedkeuring en wijziging

Het treasury statuut voor de Provincie Noord Brabant wordt opgesteld door Gedeputeerde Staten en ter vaststelling voorgelegd aan de Provinciale Staten.

Het treasury statuut heeft door haar aard en inhoud een langjarige werking. Het geldende treasury statuut wordt in ieder geval iedere vijf jaar geëvalueerd en, afhankelijk van de bevindingen, aangepast. In bepaalde omstandigheden, zoals bij wijziging van de interne en/of externe kaders, kan het noodzakelijk zijn het treasury statuut eerder te evalueren en aan te passen.

De beoordeling van de noodzaak tot wijziging of aanpassing ligt bij de Treasury Commissie. De Treasury Commissie zal een voorstel doen tot wijziging van het treasury statuut. Met uitzondering van wijzigingen in de wet of in de regelgeving treedt eerst na vaststelling door de Gedeputeerde Staten en vervolgens goedkeuring door Provinciale Staten, het aangepaste treasury statuut in werking.

Als een verandering of uitbreiding van de externe kaders plaatsvindt, die een verzwaring betekent ten opzichte van de bestaande situatie, en waardoor strijdigheid met het huidige treasury statuut ontstaat, zal het huidige treasury statuut daaraan ondergeschikt zijn. Deze situatie blijft bestaan totdat het treasury statuut aangepast is. De Treasury Commissie zal zo spoedig mogelijk voorstellen doen om deze strijdigheid op te heffen. Als een verandering of uitbreiding van de externe kaders plaatsvindt, die een verlichting betekent ten opzichte van de bestaande situatie, blijft het treasury statuut onveranderd geldig.

4 Externe kaders

4.1 Wettelijk kader

De wettelijke grondslag is vastgelegd in de Wet financiering decentrale overheden (fido) plus de hiermee samenhangende wetgeving Besluit leningvoorwaarden decentrale overheden, Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden en de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo).

De Wet fido stelt dat de Provinciën uitsluitend voor de uitoefening van de publieke taak leningen kunnen aangaan, middelen uitzetten en garanties verlenen. Bij de uitzettingen en derivaten moet er sprake zijn van voldoende kredietwaardigheid van de tegenpartij en een beperkt marktrisico.

Naast de uitoefening van de publieke taak en het prudente karakter bevat de Wet fido normen voor het beheersen van risico's op kort- en langlopende leningen (respectievelijk de kasgeldlimiet en de renterisiconorm). De percentages van zowel de kasgeldlimiet als de renterisiconorm zijn voor onbepaalde tijd vastgesteld.

4.1.1 Tegenpartijen

Voldoende kredietwaardige tegenpartijen voor het uitzetten van middelen of het afsluiten van derivaten volgens de richtlijnen vastgelegd in de Wet Fido plus de hiermee samenhangende Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo) zijn:

- voor looptijden tot 3 maanden, financiële ondernemingen (kredietinstellingen, beleggingsinstellingen, effecteninstellingen, verzekeraars en pensioenfondsen onder Nederlands toezicht of in een andere lidstaat in de Europese Economische Ruimte onder toezicht staat) gevestigd in landen in de Europese Economische Ruimte (E.E.R), met minimaal een A-rating van tenminste twee van de drie rating agencies Moody's, Standard&Poors, en Fitch IBCA (of gelijkwaardig);
- voor looptijden langer dan 3 maanden, financiële ondernemingen (kredietinstellingen, beleggingsinstellingen, effecteninstellingen, verzekeraars en pensioenfondsen onder Nederlands toezicht of in een andere lidstaat in de Europese Economische Ruimte onder toezicht staat) gevestigd in landen in de Europese Economische Ruimte (E.E.R), met minimaal een AA-minusrating van tenminste twee van de drie rating agencies Moody's, Standard&Poors, en Fitch IBCA (of gelijkwaardig).

4.1.2 Kasgeldlimiet

Tot het kasgeld behoren alle vlottende schulden korter dan 1 jaar, de contante gelden in kas, de uitstaande gelden korter dan 1 jaar en de tegoeden / schulden rekening-courant. Doel van de kasgeldlimiet is het beperken van de renterisico's op de korte schuld. De korte schuld is bedoeld voor de lopende uitgaven en zodoende is de limiet gekoppeld aan het begrotingstotaal. De kasgeldlimiet is vastgesteld op 7% van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar.

De kasgeldlimiet wordt gekoppeld aan het begrotingstotaal; dat wil zeggen aan de totale lasten van de begroting, inclusief tegelijkertijd met de begroting vastgestelde begrotingswijzigingen. In de praktijk is dat de begroting zoals die naar de toezichthouder wordt gezonden.

4.1.3 Renterisiconorm

De renterisiconorm stelt een limiet aan het renterisico over de lange termijn financiering en benadrukt het belang van een goede spreiding van de leningenportefeuille en van de renterisico's.

De renterisiconorm, van kracht per 1 januari 2009, stelt dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en renteherzieningen niet meer dan 20% van de begroting mogen bedragen. Het maximumpercentage van 20% moet voor de komende drie jaar worden berekend op basis van de begroting voor het komende jaar.

5 Risicobeheer

Onder risico's worden verstaan zowel renterisico's (vaste schuld en vlottende schuld) als kredietrisico's, liquiditeitsrisico's, koersrisico's en –zover ter zake- valutarisico's. Deze risico's vloeien voort uit de transacties die in de overige onderdelen worden beschreven.

Om de risico's te beheersen worden hieronder beoogde maatregelen weergegeven. Indien de situatie erom vraagt kan van deze maatregelen afgeweken worden bij besluit van GS op advies van de treasurycommissie. Jaarlijks worden het risicobeheer en de bijbehorende richtlijnen en kaders beoordeeld in het treasury jaarplan (en de treasury paragraaf) .

5.1 Renterisicobeheer

Renterisicobeheer is het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat in de toekomst de rentelasten van het vreemd vermogen hoger respectievelijk dat de renteopbrengsten lager zullen zijn dan een bestuurlijk wenselijk geacht niveau c.q. het in de meerjarenraming en begroting geraamde niveau.

Beheersmaatregelen:

- Het renterisico op de lange schuld bedraagt maximaal de renterisiconorm volgens de Wet fido;
- Het renterisico op de korte schuld bedraagt maximaal de kasgeldlimiet, gemiddeld over een kwartaal, volgens de Wet fido;
- Het spreiden van renterisico's over de jaren en binnen het jaar;
- Nieuwe leningen / uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en een actuele liquiditeitsplanning;
- Uitoefenen van vervroegde aflossingsmogelijkheden indien opportuun;
- Het gebruik van derivaten (rente-instrumenten) is uitsluitend toegestaan ter afdekking van financiële risico's en derivaten worden prudent gebruikt;
- Rentederivaten worden uitsluitend toegepast volgens de richtlijnen vastgelegd in de Wet Fido plus de hiermee samenhangende Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo).

5.2 Koersrisicobeheer

Koersrisicobeheer is het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen.

Beheersmaatregelen:

- Aandelen worden alleen gekocht in het kader van de uitoefening van de publieke taak;
- De looptijd van de uitzettingen wordt afgestemd op de liquiditeitsplanning;
- Het uitzetten van geld is toegestaan onder de voorwaarde dat de hoofdsom van de uitzetting wordt gegarandeerd.

5.3 Kredietrisicobeheer

Kredietrisicobeheer is het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid op een waardedaling van de vorderingspositie ten gevolge van het niet (tijdig) na kunnen komen van de verplichtingen door de tegenpartij als gevolg van insolventie of deficit.

Beheersmaatregelen:

- Gelden met looptijden tot 3 maanden worden uitsluitend uitgezet (belegd) bij financiële ondernemingen gevestigd in landen in de Europese Economische Ruimte (E.E.R.), lidstaten binnen de E.E.R. en door lidstaten in de E.E.R. gegarandeerde instellingen met een minimale kredietwaardigheid van A, afgegeven door minimaal twee ratingagency's;
- Gelden met looptijden vanaf 3 maanden worden uitsluitend uitgezet (belegd) bij EU-financiële ondernemingen gevestigd in landen in de Europese Economische Ruimte (E.E.R.), lidstaten binnen de E.E.R. en door lidstaten in de E.E.R. gegarandeerde instellingen met een minimale kredietwaardigheid van AA, afgegeven door minimaal twee ratingagency's;
- De lidstaat van de E.E.R., waarin de financiële onderneming gevestigd is, beschikt ten minste over een AA-rating
- De hoofdsom dient te worden gegarandeerd door de financiële onderneming;
- In elk beleggings- of financieringscontract (vanaf 3 maanden) dat wordt afgesloten dient een clausule opgenomen te worden waarin staat dat het contract beëindigd kan worden indien de kredietwaardigheid van de tegenpartij onder het niveau AA komt.

5.4 Intern liquiditeitsrisicobeheer

Intern liquiditeitsrisicobeheer is het beheersen van de risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitsplanning en meerjareninvesteringsplanning waardoor als gevolg daarvan de financieringskosten hoger of de rentebaten lager kunnen uitvallen dan de verwacht.

- Ter beperking van het intern liquiditeitsrisico leveren de afdelingen tijdig betrouwbare korte en lange termijn liquiditeitsplanningen aan;
- Er wordt gestreefd naar een creditpositie op de lopende rekening rond 0.
- De debetpositie op de lopende rekening bedraagt maximaal de toegestane kasgeldlimiet conform de Wet Fido;
- De treasury gebruikt uitsluitend verhandelbare financierings- en beleggingsinstrumenten passend binnen de richtlijnen vastgelegd in de Wet Fido en de hiermee samenhangende Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo).
- Op basis van de begroting dient jaarlijks een korte termijnplanning (< 12 maanden) op maandbasis en een lange termijnplanning (> 12 maanden) op jaarbasis te worden opgesteld;
- Op maandbasis dient de korte termijn planning afgezet te worden tegen de realisatie;
- Bij het opstellen van de korte en lange termijnplanning wordt gewerkt met scenario's;
- De korte termijn planning dient minimaal twee keer per jaar geactualiseerd te worden.

5.5 Valutarisicobeheer

Valutarisicobeheer is het beperken van de mogelijkheid dat de waarde van financiële activa en passiva wijzigt door verandering van de valutakoers.

- Ter beperking van het valutarisico belegt de provincie uitsluitend in waardepapieren in nationale valuta: euro. Ook leningen en eventuele derivatentransacties worden in de nationale valuta afgesloten.

5.6 Crediteurenrisicobeheer

Crediteurenrisicobeheer is het beperken van de mogelijkheid dat de provincie haar crediteuren geheel of gedeeltelijk niet op tijd kan betalen omdat de provincie niet over de benodigde financiële middelen kan beschikken.

- Ter beperking van het crediteurenrisico zorgt de provincie voor handhaving van een gezonde balansverhouding. De algemene reserve bedraagt conform de geldende Nota Kapitaaldienst een minimum niveau.

5.7 Landenrisicobeheer

Landenrisicobeheer is het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid op een waardedaling van de vorderingspositie ten gevolge van het niet (tijdig) na kunnen komen van de verplichtingen door de tegenpartij als gevolg van insolventie of deficit.

- Ter beperking van het landenrisico wordt uitsluitend belegd in kredietwaardige AAA Europese staten.

6 Het aantrekken van middelen

6.1 Algemeen

Financiering is een deelfunctie van treasury en omvat de activiteiten die gericht zijn op het beheren van de liquiditeitsposities en het voorzien in de benodigde liquiditeiten voor de realisatie van voorgenomen investeringen en activiteiten. Hiernaast valt onder financiering het onderhouden van de relatie met financiële instellingen, waarbij het zowel gaat om financiering korter dan 1 jaar (geldmarkt) en financiering langer dan 1 jaar (kapitaalmarkt).

In het treasuryjaarplan (en de treasury paragraaf) wordt een liquiditeitsplanning gepresenteerd en de treasury paragraaf, uitgaande van een aantal scenario's, voor het betreffende jaar. De planning wordt gedurende het jaar bijgesteld op basis van herziene inzichten en realisatiecijfers.

6.2 Uitgangspunten financiering

Voor de financiering gelden de volgende richtlijnen:

1. De risico-beheersingsmaatregelen worden in acht genomen;
2. De leningen vinden uitsluitend plaats ter uitoefening van de publieke taak;
3. De financiering met externe financieringsmiddelen wordt beperkt door primair de beschikbare interne financieringsmiddelen te gebruiken teneinde de renterisico's en het renteresultaat te optimaliseren;
4. Het aantrekken van financiering geschiedt tegen marktconforme condities, waarbij minimaal twee partijen, maar bij voorkeur drie partijen, benaderd worden voor een offerte en wordt zodanig gekozen dat deze passen binnen het risicobeleid;
5. Bij het aantrekken en uitzetten van gelden voor een periode vanaf één jaar worden minimaal twee partijen, maar bij voorkeur drie partijen, benaderd voor een offerte;
6. Bij het opereren op de financiële markten wordt zodanig gehandeld dat de toegang tot de markten niet in gevaar komt.

6.3 Toegestane financieringsinstrumenten

Voor de toegestane instrumenten wordt verwezen naar de bijlage.

De toepassing van andere geld- of kapitaalmarktinstrumenten is pas mogelijk bij besluit van GS nadat de Treasury Commissie op basis van een uitzonderingsvoorstel een advies heeft uitgebracht.

7 Het uitzetten van middelen

7.1 Algemeen

Belegging omvat het beheren van overtollige liquiditeiten van de provincie en het verstrekken van leningen aan door het College van Gedeputeerde Staten goedgekeurde partijen voor een periode langer dan een jaar.

De algemene doelstellingen van beleggingen zijn:

Het in stand houden van het beschikbare vermogen (vermogen moet vermogen blijven);

Het optimaliseren van het (rente)resultaat op bestaande en geprognosticeerde liquiditeitsoverschotten op een maatschappelijk verantwoorde wijze (duurzaamheid) en tegen aanvaardbare risico's;

De specifieke doelstellingen van het aanhouden van beleggingen zijn:

Eeuwigdurend, met een grote mate van zekerheid, de wegvallende dividendstroom van het productiebedrijf van Essent te compenseren;

Middelen beschikbaar te krijgen voor de uitgaven vanuit de investeringsagenda;

De beleggingsinkomsten zoveel als mogelijk te compenseren voor inflatie.

7.2 Uitgangspunten beleggen

Als Provincie Noord Brabant overliquiditeit heeft kunnen deze middelen op basis van onderstaande uitgangspunten risicomijdend worden uitgezet.

De risico-beheersingsmaatregelen worden in acht genomen;

Beleggingen dienen te allen tijde genoteerd te zijn in euro's;

Het opnemen van leningen met als doel beleggen is niet toegestaan. Een uitzondering hierop is de situatie waarin binnen de richtlijnen van het treasury jaarplan (en de treasury paragraaf) middelen worden aangetrokken en tijdelijk worden belegd om in een toekomstige financieringsbehoefte te voorzien;

Bij het kiezen van een passende beleggingsvorm wordt rekening gehouden met de verwachte duur en omvang van de overliquiditeit;

Bij beleggen bestaat er een direct verband tussen risico en rendement. Risicomijdend beleggen staat voorop. Het behalen van rendement op overtollige middelen is daarom van ondergeschikt belang;

Beleggen kan alleen plaatsvinden bij financiële ondernemingen die vallen onder de werking van de Wet Toezicht Kredietwezen, gevestigd in een land binnen de E.E.R. (Europese Economische Ruimte) met minimaal een AA-rating afgegeven door minimaal twee ratingbureaus, en die een internationale creditrating hebben bij minimaal twee gerenommeerde rating agencies (zoals Standard & Poors en Moody's) die overeenkomt met een minimale kredietwaardigheid voor lange looptijden (vanaf 3 maanden) van AA-minusrating en voor korte looptijden (tot 3 maanden) van A-1 of P-1. Ook de aan te kopen obligaties van financiële ondernemingen of landen dienen aan de rating eisen te voldoen.

Een eventueel hoofdsomrisico bij afloop van de beleggingsperiode dient volledig te zijn uitgesloten door de tegenpartij;

Beleggingen dienen aantoonbaar op marktconforme basis te worden afgesloten door offertes op te vragen bij minimaal twee partijen, maar bij voorkeurdrie partijen;

De Provincie Noord Brabant belegt op een maatschappelijk verantwoorde wijze (duurzaamheid). Hierbij zijn de algemeen aanvaarde uitgangspunten die vastgesteld zijn door de Verenigde Naties, de Principles for Responsible Investment van de United Nations Environment Programme, leidend.

7.3 Toegestane beleggingsvormen

Voor de toegestane vormen wordt verwezen naar de bijlage. Beleggen in andere typen beleggingen is pas mogelijk bij besluit van GS nadat de Treasury Commissie op basis van een uitzonderingsvoorstel een advies heeft uitgebracht.

7.4 Het verstrekken van geldleningen

De Provincie verstrekt uitsluitend geldleningen in het kader van de uitoefening van de publieke taak. Die publieke taak dient expliciet te behoren tot het domein van de Provincie.

Provinciale Staten hebben de bevoegdheid om te bepalen wat tot de publieke taak moet worden gerekend,

7.5 Kredietwaardigheid

Moody's	Standard & Poors	Toelichting
Aaa	AAA	Extreem kredietwaardig.
Aa	AA	Zeer kredietwaardig. Veiligheidsmarges echter niet zo hoog als bij de AAA-categorie
A	A	Zeer kredietwaardig. Er zijn echter factoren aanwezig waardoor de afbetaling in de toekomst enig gevaar loopt.
Baa	BBB	Kredietwaardig, maar gevoelig voor slechte economische tijding.
Ba	BB	Speculatief. Matige bescherming van afbetaling aanwezig.
B	B	Heeft momenteel capaciteit voor rente en aflossing, maar is gevoelig voor faillissement.
Caa	CCC	Enige bescherming voor investeerders is aanwezig, maar grote risico's en onzekerheid aanwezig.
Ca	CC	Zeer speculatief, meestal achtergestelde schuld.
C	C	Rentebetalingen zijn reeds gestopt.
	D	Failliet

Tabel 4:Lange termijn rating

8 Rentederivaten

8.1 Algemeen

Derivaten kunnen een belangrijke rol vervullen bij het risicomanagement, mits er voldoende deskundigheid bij de Provincie aanwezig is.

Door het ministerie van Financiën is in de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden nader uitgewerkt wanneer het gebruik van derivaten kan worden toegestaan.

8.2 Uitgangspunten rentederivaten

Voor het gebruik van rentederivaten gelden de volgende uitgangspunten.

1. De risico-beheersingsmaatregelen worden in acht genomen;
2. Rentederivaten mogen alleen betrekking hebben op onderliggende hoofdsommen luidend in euro's;
3. Rentederivaten mogen alleen gebruikt worden voor het in de tijd spreiden en beperken van financiële risico's, mits voldaan wordt aan de in dit treasury statuut daarvoor genoemde eisen en geformuleerde kaders;
4. Speculatief handelen in rentederivaten, bijvoorbeeld door het aangaan van 'open posities', zonder dat sprake is van bestaande of toekomstige financiële risico's, is niet toegestaan;
5. Rentederivaten met een looptijd langer dan 3 maanden worden afgesloten bij financiële ondernemingen, gevestigd binnen de E.E.R., met minimaal een AA-minusrating afgegeven door minimaal twee ratingbureaus;
6. Rentederivaten met een looptijd tot 3 maanden worden afgesloten bij financiële ondernemingen, gevestigd binnen de E.E.R., met minimaal een A-rating afgegeven door minimaal twee ratingbureaus;
7. Alvorens met een financiële instelling een rentederivaat aan te gaan zullen de wederzijdse verplichtingen die daaruit voortkomen geregeld moeten worden in een speciaal daartoe af te sluiten contract (credit support annex (CSA)) waarin ook mogelijke zekerheden vastgelegd kunnen worden;
8. In voorstellen voor het afsluiten van rentederivaten dient onder andere het type derivaat gemotiveerd te worden;
9. Indien voorzien wordt een bepaald derivaat in te zetten, zal daarvan in het treasury jaarplan (en de treasury paragraaf) melding worden gemaakt met beschrijving van de situatie waarin het instrument ingezet zal worden;
10. Rentederivaten dienen aantoonbaar op marktconforme basis te worden afgesloten door het opvragen van tarieven bij minimaal 2 partijen.

8.3 Toegestane typen rentederivaten

Gebruik maken van derivaten is pas mogelijk bij besluit van GS nadat de Treasury Commissie op basis van een uitzonderingsvoorstel een advies heeft uitgebracht.

9 Planning en control

In het treasurystatuut moet de relatie tussen het treasurybeleid en het planning en control proces worden vastgelegd.

Het treasurybeleid wordt jaarlijks gebaseerd op de provinciale (meerjaren)begroting en een daarop gebaseerde liquiditeitsplanning. Vanuit deze planning worden de verwachte treasury-activiteiten voor het komende jaar bepaald. Dit wordt uiteengezet in de Begroting, in het treasury jaarplan en de daaruit afgeleide treasury paragraaf.

De elementen van het planning en control proces zijn in relatie tot het treasury beleid:

- Jaarplan/begroting en meerjarenraming, onderbouwd door de afdelingsplannen;
- Jaarverslag/jaarrekening;
- Managementrapportages.

In alle drie de elementen moet de uitvoering van het treasury beleid expliciet aan de orde worden gesteld. Ten behoeve van het jaarplan/begroting en jaarverslag/jaarrekening sluit dit aan op de regels in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten waarin is vastgelegd dat in beide documenten een treasury paragraaf moet worden opgenomen. In het treasury jaarplan en de daaruit voortvloeiende de treasury paragraaf voor de begroting wordt de uitvoering van het treasury beleid nader geconcretiseerd. De treasury paragraaf omvat o.a. geactualiseerde meetbare en toetsbare doelstellingen, de strategie van de treasury functie alsmede de toegestane transacties waardoor de treasury snel verantwoorde transacties kan afsluiten.

Ten behoeve van de treasury functie zijn uit het planning en control proces specifiek van belang de investeringsplanningen (jaarlijks en meerjarig) en de liquiditeitsplanning (meerjarig, jaarlijks, maandelijks en wekelijks).

10 Informatievoorziening

De belangrijkste voorwaarden voor het naar behoren vervullen van de taken op treasury gebied voor alle betrokken gremia en functionarissen is het beschikken over juiste, tijdige, volledige en zo actueel mogelijke documentatie en informatie.

De betrokken personen en partijen maken in goed overleg zonodig nadere operationele werkafspraken over volledigheid en tijdigheid van opstellen en vaststellen/goedkeuren van de onderscheiden soorten documentatie.

10.1 Beleidsmatige informatie

De beleidsmatige informatie bestaat vooral uit de beleidskaders zoals deze zijn vervat in het treasury statuut en uit de concrete beleidsplannen en de uitvoering ervan die hun neerslag hebben in het treasury jaarplan en de treasury paragraaf. De beleidsmatige informatie beoogt een transparant besluitvormingsproces mogelijk te maken.

10.2 Operationele informatie

Het treasury statuut geeft aan welke operationele informatie nodig is ter ondersteuning van de uitvoering (van de planning en controle) van de treasury-activiteiten.

In tabelvorm wordt in de bijlage aangegeven welke informatie beschikbaar moet zijn om de doelstellingen te realiseren, de bron ervan, de frequentie waarmee de informatie wordt gebruikt en welke partijen hierbij betrokken zijn.

10.3 Verantwoordingsinformatie

De verantwoordingsinformatie is met name de informatie die aangeeft of de gestelde doelen gerealiseerd zijn en of de uitvoering van de treasuryfunctie heeft plaatsgevonden binnen de kaders van het treasury statuut. In het laatste geval is ook de rechtmatigheid van de uitvoering van de treasury-functie aan de orde.

De verantwoordingsinformatie speelt op elk niveau van de organisatie en volgt in grote lijnen de mandaterings- en delegatiepatronen.

De verantwoordingsinformatie inzake treasury moet worden opgenomen in de bestaande verantwoordingsinstrumenten: managementrapportages en jaarverslag/jaarrekening.

De belangrijkste verantwoordingsinformatie zal met name zijn weerslag vinden in de treasury paragraaf van het jaarverslag/jaarrekening waarbij het College van Gedeputeerde Staten verantwoording aflegt aan Provinciale Staten. In dat verband wordt ook vastgelegd dat de rechtmatigheid van de uitvoering van de treasury-functie door de accountant beoordeeld wordt en in het verslag van de accountant aan de orde komt. In de treasury paragraaf bij het jaarverslag/jaarrekening worden in ieder geval betrokken:

- De planning versus realisatie van de liquiditeitsposities;
- De naleving van procedures, richtlijnen, limieten en overige instructies;
- Een analyse van de prestatie van de treasury-functie ten opzichte van de markt.

10.4 Informatie toezichthouder en CBS

In het treasury statuut moet worden aangegeven welke informatie over treasury derden nodig hebben, in het bijzonder de Toezichthouder. Vanuit de wet Fido moet de provincie de volgende informatie toezenden:

Toezichthouder

De toezichthouder ontvangt jaarlijks, tezamen met het jaarverslag, een opgave van:

- Het begrotingstotaal bij aanvang van het voorgaande jaar;
- De kasgeldlimiet bij aanvang van het voorgaande jaar;
- De gemiddelde netto vlottende schuld in elk van de kalenderkwartalen van het voorgaande jaar;
- De stand van de vaste schuld bij aanvang van het voorgaande jaar;
- De renterisiconorm bij aanvang van het voorgaande jaar;
- Het renterisico op de vaste schuld over het voorgaande jaar;
- Aan het einde van ieder kwartaal een opgave van de laatst berekende gemiddelde netto-vlottende schuld en de kasgeldlimiet voor het desbetreffende kalenderjaar.

Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)

Het CBS ontvangt driemaandelijks een opgave van de stand van het EMU-saldo op een door het Centraal Bureau voor de Statistiek te bepalen wijze.

10.5 Treasury jaarplan

Het treasury jaarplan wordt opgesteld in lijn met met de goedgekeurde begroting. De vaste onderdelen van het treasury jaarplan zijn in de bijlage weergegeven. In de treasury jaarplan en de daaruit afgeleide treasury paragraaf wordt het treasurybeleid voor het nieuwe begrotingsjaar vastgelegd.

Het treasury jaarplan wordt opgesteld onder verantwoording van het hoofd Bureau Financiën, Personeel en Treasury en vastgesteld door de Treasury Commissie.

11 Vaststelling en goedkeuring

Opgesteld
d.d. 23 maart 2010
College van Gedeputeerde Staten
Van Noord-Brabant

Vastgesteld
d.d. 11 juni 2010
Provinciale Staten
van Noord-Brabant

Bijlage 1: Inhoud treasury jaarplan

Hieronder volgt een opsomming van vaste onderwerpen die in het treasury jaarplan aan de orde komen. Naast de vaste onderwerpen zullen, afhankelijk van de omstandigheden op dat moment, andere actuele onderwerpen aan de orde komen.

In het treasury jaarplan worden bij de diverse onderwerpen relevante aandachts- en actiepunten opgenomen die gedurende het jaar tot treasury (trans)acties kunnen leiden.

- Ontwikkelingen Treasury (afgelopen boekjaar);
- Analyse Deposito- en Beleggingsportefeuille;
- Liquiditeitsplanning korte- en langetermijn;
- Liquiditeitsplanning en scenario's;
- Renterisico;
- Beleggingsbeleid komend boekjaar en verder;
- Beoordeling risicobeheer in relatie tot externe kaders en richtlijnen;
- Actiepunten (betreffende jaar).

Bijlage 2: Toegestane typen financieringen en beleggingen

Financieringen

Type	Rentetypische looptijd [1]	Beschikbaarheid geld [2]
Rekening-courant krediet	Kort	Kort
Call- en Kasgeld o/g	Kort	Kort
Langlopende leningen o/g [3]	Lang	Lang
Roll-over lening o/g	Kort	Lang

Tabel 5: Financieringsinstrumenten

[1] Kort = rentevaste periode korter dan 2 jaar. Lang = rentevaste periode langer dan 2 jaar.

[2] Kort = looptijd contract korter dan 1 jaar. Lang = looptijd contract langer dan 1 jaar.

[3] De meest voorkomende aflossingsvormen zijn: fixe, annuïtair, lineair.

Beleggingen¹

Type	Rentetypische looptijd	Beschikbaarheid geld
Rekening-courant saldi	Kort	Kort
Spaarrekening	Kort	Kort
(Termijn)deposito	Kort	Kort
Commercial Paper	Kort	Kort
Call- en Kasgeld u/g	Kort	Kort
Obligatie	Lang	Lang
Garantieproduct met hoofdsomgarantie		Lang

Tabel 6: Type Beleggingen

¹ Bij het selecteren van typen beleggingen en tegenpartijen zijn de geldende criteria van het beleggingsbeleid van toepassing

Bijlage 3: Bevoegdheden Treasury

Tabellen met bevoegdheden met betrekking tot de uitvoering van de treasuryfunctie

Tabel 1 Saldo-, liquiditeiten- en geldstromenbeheer

Treasuryactiviteit	Uitvoering	Registratie	Controle	Autorisatie
Tegenpartij goedkeuren	Treasurer	Medewerker FB	Hoofd Financiën	GS
Technieken en instrumenten goedkeuren	Treasurer	Medewerker FB	Hoofd Financiën	GS
Uitzetten van geld via callgeld of deposito	Treasurer	Medewerker FB	Hoofd Financiën	GS
Aantrekken van geld call geld of kasgeld	Treasurer	Medewerker FB	Hoofd Financiën	GS
Aantrekken van geld via CP	Treasurer	Medewerker FB	Hoofd Financiën	GS
Betalingsopdrachten treasury	Medewerker FB	Medewerker Financiële administratie	Treasurer	GS

Tabel 2. Bankrelatiebeheer

Treasuryactiviteit	Uitvoering	Registratie	Controle	Autorisatie
Bankrelaties goedkeuren	Treasurer	Medewerker FB	Hoofd Financiën	GS
Bankrekeningen openen, wijzigen en sluiten	Treasurer	Medewerker FB	Hoofd Financiën	GS
Bankcondities en tarieven afspreken	Treasurer	Medewerker FB	Hoofd Financiën	GS

Tabel 3 Renterisicobeheer

Treasuryactiviteit	Uitvoering	Registratie	Controle	Autorisatie
Tegenpartij goedkeuren	Treasurer	Medewerker FB	Hoofd Financiën	GS
Instrumenten en technieken goedkeuren	Treasurer	Medewerker FB	Hoofd Financiën	GS

Tabel 4 Financiering en beleggingen

Treasuryactiviteit	Uitvoering	Registratie	Controle	Autorisatie
Tegenpartij goedkeuren	Treasurer	Medewerker FB	Hoofd Financiën	GS
Technieken en instrumenten goedkeuren	Treasurer	Medewerker FB	Hoofd Financiën	GS
Krediet faciliteiten afsluiten	Treasurer	Medewerker FB	Hoofd Financiën	GS
Aantrekken van geld via onderhandse geldleningen	Treasurer	Medewerker FB	Hoofd Financiën	GS (op basis van machtiging door PS)
Aantrekken van geld via MTN	Treasurer	Medewerker FB	Hoofd Financiën	GS (op basis van machtiging door PS)
Uitzetten van geld via onderhandse geldleningen	Treasurer	Medewerker FB	Hoofd Financiën	GS (op basis van machtiging door PS)
Uitzetten van geld via (staats)obligaties en MTN	Treasurer	Medewerker FB	Hoofd Financiën	GS
Uitzetten van geld via garantieproducten	Treasurer	Medewerker FB	Hoofd Financiën	GS
Verstrekken van garanties	Hoofd Financiën	Treasury administratie	Directeur Middelen	PS

BIJLAGE 4: Operationele informatie Treasury

In tabelvorm wordt aangegeven welke operationele informatie beschikbaar moet zijn om de doelstellingen van treasury te realiseren, de bron ervan, de frequentie waarmee de informatie wordt gebruikt en welke partijen hierbij betrokken zijn.

Tabel 5 Operationele informatie

Operationele informatie	Frequentie	Bron	Informatieverstrekker	Informatieontvanger
Liquiditeitsprognose	Maand	Begroting en uitvoeringsplannen	Medewerker FB	Treasurer
Betalingen en ontvangsten in pijplijn	Dagelijks	Financieel Beheer	Medewerker FB	Treasurer
Marktinformatie	Dagelijks	Internet Bankrelaties	Internet Bankrelaties	Treasurer
Rapportages vermogensbeheer	Maand	Vermogensbeheerder	Medewerker FB	Treasurer
Analyse leningen- en uitzettingsportefeuille	Kwartaal	Financieel Beheer	Medewerker FB	Treasurer

BIJLAGE 5: Begrippenlijst Treasury

Aandeel

Bewijs van deelname in het kapitaal van een vennootschap (bijvoorbeeld NV of BV)

Administratieve organisatie

Het complex van organisatorische maatregelen dat gericht is op het tot stand brengen en in stand houden van de informatieverzorging in en omtrent de organisatie. De informatieverzorging dient effectief, efficiënt en betrouwbaar te zijn.

Commercial Paper (CP)

Verhandelbare schuldbekentenis aan toonder met een looptijd korter dan twee jaar, uitgegeven door een niet-kredietinstelling.

Deposito

Niet-verhandelbare belegging bij een bank, waarbij een bedrag voor een vaste periode tegen een vast rentepercentage wordt weggezet

Derivaten

Derivaten zijn financiële instrumenten die hun bestaan ontleen aan een bepaalde onderliggende waarde. Deze onderliggende waarden kunnen reële producten zijn zoals grondstoffen, of financiële producten zoals effecten. Derivaten kennen een breed toepassingsgebied en worden onder andere gebruikt om valuta- en renterisico's te sturen en financieringskosten te minimaliseren.

Eigen vermogen

Het deel van het vermogen dat permanent aanwezig is en als eerste alle risico's draagt die zijn verbonden aan de bedrijfsuitoefening.

Financiële structuur

De weergave in onderlinge samenhang van de omvang en de samenstelling van de kapitaalgoederenvoorraad (activa) en het vermogen (passiva).

Financiering

Het aantrekken van middelen voor de dekking van de vermogensbehoefte.

Interest (of rente)

De vergoeding die in rekening gebracht wordt voor het tijdelijk beschikbaar stellen van liquiditeiten (het lenen). De interest wordt meestal uitgedrukt in een percentage van de hoofdsom op jaarbasis.

Matching

Het afstemmen van termijnen waarop vermogen is of wordt vastgelegd op termijnen waarop vermogen is of wordt aangetrokken.

Medium Term Note (MTN)

Verhandelbare schuldbekentenis aan toonder, met een minimum looptijd van twee jaar en een minimum omvang van nominaal f 1 miljoen.

Obligatie

Verhandelbare schuldbekentenis als onderdeel van een obligatielening, uitgegeven door een overheid of bedrijf.

Projectgewijze financiering

Kredietverlening op lange termijn ten behoeve van een specifieke zelfstandige economische eenheid in tegenstelling tot bedrijfsgewijze of totale financiering.

Renteconversie

Tussentijdse aanpassing van de contractuele rente

Rentestructuur

Patroon van onderlinge verschillen in rentepercentages, ontstaan door looptijdverschillen van de verschillende vermogenstitels en door renteverwachtingen.

Solvabiliteit

De mate waarin een organisatie op lange termijn aan zijn financiële verplichtingen kan voldoen.

Solvabiliteitsratio

Een verhoudingsgetal dat als hulpmiddel kan dienen bij het verkrijgen van inzicht in de solvabiliteit van een organisatie.

Vastrentende waarden

Vermogenstitels met een vaste renteopbrengst

Vervaldatum

De datum per wanneer geleverd/betaald moet worden.

Vreemd vermogen

Het totaal van de door een organisatie aangegane schulden, waarbij tevens een onderscheid naar looptijd wordt gemaakt.